

begynde med at henvise til et Par Udtalelser, der faldt sidste Aar, ikke for at angribe, men for at understrege. Mit Partis ærede Ordfører udtalte: Venstre ønsker Bevarelse af vor Folkekirke. Denne Udtalelse vil jeg gerne understrege, og jeg vil gerne fuldt ud slutte mig til den. Ligeledes ønsker jeg at understrege en Udtalelse, der er blevet gentaget i Dag, men dog knap nok i den Form, i hvilken den blev fremsat i Fjor. Jeg har noteret den efter Rigsdagstidende. Den gaar ud paa, at de indre kirkelige Spørgsmaal kan og skal Rigsdagen ikke løse. Dette er jo lidt andet end det, Forslagsstilleren citerede: Kirken sit og Staten sit. Dette ønsker jeg at understrege som Udtryk for min Opfattelse af disse Spørgsmaal. Og det er bl. a. ud fra disse to Synspunkter, jeg bedømmer Betimeligheden af det foreliggende Lovforslag. Man har citeret en Udtalelse fra 90erne af en nu afdød Rigsdagsmand under en Forhandling om Indførelse af en Menighedsrepræsentation. Denne Udtalelse gik ud paa, at naar han foretrak en parlamentarisk Kirkestyrelse, saa var det, fordi det aldrig kunde tænkes i dette Land under vore særlige Forhold, at en parlamentarisk Kirkestyrelse vilde gribe ind i de egentlige aandelige eller kristelige Spørgsmaal. Man vilde nære en vis Skyldfor, en vis aandelig Blufærdighed. Jeg tror, at jeg under Datidens Forhold kunde have underskrevet denne Udtalelse. Det var ikke den Gang blevet Skik, saaledes som vi nu er Vidne til, at det er blevet Skik, at det fundamentale i vor Kirke og i vor Kristendomsopfattelse gøres til Genstand for Forhandling eller til Genstand for Krav om Ændring fra Folketingets Talerstol. Men den aandelige Blufærdighed — eller jeg vil hellere sige den Respekt, man den Gang havde for de fra Kirkefædrene nedarvede kirkelige og kristelige Værdier, gjorde sikkert sit til, at man ikke fra Kirkens Side følte nogen Utryghed ved de bestaaende Forhold.

Jeg skal slet ikke dvæle ved den Lovgivning, vi siden da har faaet angaaende de ydre Rammer — kan man godt sige — og de økonomiske Forhold. I disse Henseender er jeg fuldt ud enig i de anerkendende Udtalelser, som er fremsat, ikke mindst af mit Partis ærede Ordfører. Men denne Lovgivning, som jo paa en Maade godt kan siges at være udtømmende paa de Omraader, den tager Sigte paa, har ikke berørt og har netop ikke skullet berøre to Omraader, nemlig Ejendomsretten til de kirkelige Midler og Lovgivningsmagtens Indgriben eller Ikke-Indgriben i de indre kirkelige Spørgsmaal.

Naar man imidlertid nu ser, hvorledes den Respektfølelse, som jeg før henviste til, har ændret sig — denne Ændring behøver slet ikke at være noget Bevis for, at det kirkelige og kristelige Liv er ringere, den kan tværtimod godt være Bevis for det modsatte — saa forekommer det mig, at Rigsdagen ikke er det rette Forum for Behandlingen af saadanne indre kirkelige Spørgsmaal som Ritual, Lærespørgsmaal og lignende. Derfor trænger det Spørgsmaal sig uvilkaarlig frem for mig: Kunde der ikke skabes andre og mere betryggende Former for vor evangelisk-lutherske Folkekirke, saaledes som vi ønsker den bevaret, under hvilken disse betydningsfulde indre Spørgsmaal kunde komme under Overvejelse? Maaske findes der ikke andre Former, jeg kan ikke paa Forhaand sige noget bestemt derom. Men da det foreliggende Lovforslag tager Sigte paa Muligheden af at finde en saadan Udvej, synes jeg, at man bør medvirke til dets Genførelse og ikke modsætte sig den.

Jeg ønsker, som før sagt, vor Folkekirke bevaret som saadan, og jeg deler slet ikke den Anskuelse, der er udtalt dels af den højtærede Kirkeminister i Fjor, dels af Socialdemokratiets Ordfører, at Maalet og det ideale maa være en Adskillelse mellem Stat og Kirke, og at det her foreslaaede maa være et Skridt i den Retning. Det behøver i hvert Fald efter min Mening ikke at blive et Skridt i den Retning. Men det forundrer mig alligevel ikke, at der er en Del Ængstelse — den findes ikke mindst indenfor mit Parti — ved at gaa med dertil, da det jo tydeligt er udtalt som Maalet fra den Side, medens Forslagsstillerens Fremstilling af, hvad der er Maalet med det kirkelige Udvalg, som ønskes nedsat, synes mig noget taaget, saa det er ikke underligt, at der er nogen Betænkelse og nogen Ængstelse derved, og det var maaske ønskeligt at faa det mere klart præciseret, hvad der egentlig er Maalet for det Arbejde, om der overhovedet paa Forhaand kan siges at være baade Maal og Vej. Jeg deler altsaa ikke den Opfattelse, der fra anden Side er gjort gældende, jeg ønsker Folkekirken bevaret som saadan, og ud fra den Betragtning maa jeg modsætte mig de Krav, der er fremkommet baade indenfor og udenfor Rigsdagen om at løse noget ved de Grundpiller, hvorpaa vor luthersk-evangeliske Folkekirke hviler. Skønt jeg vel er vidende om, at der mellem det foreliggende Forslags Venner er forskellig Opfattelse med Hensyn til Kirkens Forhold, hindrer det dog ikke, at der kan være endogsaa betydningsfulde Opgaver for et saadant Udvalg. Og dette